WARIES MISDAADREEKS · Nº 090

Paarse Heide in Ermelo

De zaak van het ontbrekende heideschilderij

DOSSIER 2025/0412
Nalatenschap G.J. Westerveld, Ermelo
Betreft: H. Ruysdonk, Avond bij de schaapskooi (1909)
Status: ter beoordeling

Uitgeverij Waries

BRINK & VAN DER MOLEN

NOTARISSEN · ERMELO

Ermelo, dinsdag 6 mei 2025

Ons kenmerk: 2025/0412/JR
Betreft: nalatenschap van de heer G.J. Westerveld

Geachte lezer,

U ontvangt hierbij een kopie van het volledige dossier in de nalatenschap van de heer Gerrit-Jan Westerveld, overleden te Harderwijk op 6 maart 2025, laatst wonende te Ermelo. Mr. Hanna Brink is door de overledene benoemd tot executeur. Ik ben als kandidaat-notaris met de afwikkeling belast en heb dit dossier samengesteld.

Bij de boedelinventarisatie op 1 april bleek het kostbaarste stuk uit de verzameling van de heer Westerveld, het heideschilderij *Avond bij de schaapskooi, Ermelo* van Hendrik Ruysdonk uit 1909, vervangen door een kopie. Het origineel is verzekerd voor 185.000 euro. De kopie is een paar honderd euro waard.

Er is aangifte gedaan. Ons kantoor kan intussen niet stilzitten: de erfgenamen zijn drie neven, het schilderij is aan één van hen gelegateerd, en de wet verbindt zware gevolgen aan het wegmaken van goederen uit een nalatenschap. Voordat wij een verdeling kunnen voorstellen, moeten wij zo goed als mogelijk weten wat er is gebeurd.

U krijgt het dossier zoals het bij ons ligt: aktes, rapporten, brieven, het aantekenschrift van de overledene, het logboek van de beveiliging, e-mails, foto's en de schriftelijke verklaringen die ik bij betrokkenen heb opgevraagd. Ik heb niets weggelaten en niets onderstreept. Sommige mensen hebben mij niet de waarheid verteld, en niet iedereen die iets verzweeg, heeft het schilderij weggenomen.

De vragen, werkbladen, hints en de verzegelde uitwerking vindt u achterin.

Met vriendelijke groet,

J. Ravensberg

mr. J. (Joost) Ravensberg, kandidaat-notaris

INHOUD

Stuklijst van het dossier

Opdracht

Brief aan de lezer 3
Personen in dit dossier 6

Deel I · De ontdekking

1 Proces-verbaal van boedelinventarisatie 8
2 Feitenblad nalatenschap 13
3 Uittreksel uit het testament 13
4 Brief van de erflater, 20 januari 2025 15
5 Kantoornotities 16

Deel II · Het doek op papier

6 Catalogus Collectie Westerveld (2023) 18
7 Taxatierapport 2022 20
8 Restauratierapport Atelier Kerkhof 21
9 Brief Bosscher, 11 september 2024 24
10 Actualisatie verzekerde waarde, januari 2025 25
11 Boedeltaxatie, april 2025 27

Deel III · Het schriftje

12 Aantekeningen van G.J. Westerveld 31

Deel IV · Het huis in februari

13 Plattegrond en omgeving 37
14 Beveiliging: codes en logboek 39
15 Contactvel woningfoto's 42
16 E-mails tussen de neven 43
17 Verklaring van de buurvrouw 45

Deel V · Verklaringen

18 Ineke Vos 47
19 Maarten Westerveld 50
20 Pieter Hoogland 52
21 Ruben Dekker 54

WIE

Personen in dit dossier

Samengesteld door de kandidaat-notaris, met leeftijden per 1 april 2025

De overledene	
Gerrit-Jan Westerveld	geboren 12 november 1940, overleden 6 maart 2025. Oud-directeur van een drukkerij, verzamelaar van heideschilderijen. Woonde aan de Heidezoom 3, Ermelo. Ongehuwd, geen kinderen. Zag de laatste jaren slecht door maculadegeneratie.
De erfgenamen	
Maarten Westerveld (52)	zoon van een broer van de erflater. Makelaar, eigenaar van Westerveld Wonen in Harderwijk.
Pieter Hoogland (47)	zoon van een zuster van de erflater. Leerkracht groep 8 in Nunspeet, woont in Ermelo. Legataris van het schilderij.
Ruben Dekker (39)	zoon van de jongste zuster van de erflater. Fotograaf in Amsterdam. Maakte in 2023 de catalogus van de verzameling.
Overige betrokkenen	
Ineke Vos (61)	huishoudster van de erflater sinds 2009, Ermelo. Legataris van een geldbedrag.
Lotte Kerkhof (44)	lijstenmaker en restaurator, Atelier Kerkhof, Putten. Behandelde het schilderij in 2024.
Arjen Bosscher (58)	kunsthandelaar en beëdigd taxateur, Bosscher Kunst & Taxatie, Nunspeet.
Sanne de Graaf (31)	freelance fotografe, maakt woningfoto's voor makelaars.
Gerda Mulder (78)	buurvrouw, Heidezoom 5.
Kantoor	
mr. Hanna Brink	notaris, executeur van de nalatenschap.
mr. Joost Ravensberg	kandidaat-notaris, samensteller van dit dossier.

Het schilderij: Hendrik Ruysdonk (1868-1931), *Avond bij de schaapskooi*, *Ermelo*, 1909, olieverf op doek. In het dossier ook kortweg 'de Ruysdonk' of 'de schaapskooi' genoemd.

DEEL I

De ontdekking

Stuk 1 · Proces-verbaal van boedelinventarisatie

Stuk 2 · Feitenblad nalatenschap

Stuk 3 · Uittreksel uit het testament

Stuk 4 · Brief van de erflater

Stuk 5 · Kantoornotities

STUK 1

Proces-verbaal van boedelinventarisatie

Heidezoom 3, Ermelo · dinsdag 1 april 2025 · opgemaakt door mr. J. Ravensberg

PROCES-VERBAAL VAN BOEDELINVENTARISATIE
nalatenschap G.J. Westerveld · dossier 2025/0412

Op dinsdag een april tweeduizend vijfentwintig heb ik, mr. Joost Ravensberg, kandidaat-notaris ten kantore van Brink & Van der Molen Notarissen te Ermelo, in opdracht van de executeur mr. H. Brink, in de woning Heidezoom 3 te Ermelo de goederen van de nalatenschap opgenomen.

Aanwezig

- de heer A. Bosscher, beëdigd taxateur, belast met de boedeltaxatie van de kunstverzameling (artikel 6 van het testament);
- de heer M. Westerveld, erfgenaam;
- de heer P. Hoogland, erfgenaam en legataris;
- de heer R. Dekker, erfgenaam, vanaf 10.40 uur;
- mevrouw I. Vos, legataris, die de woning voor ons opende.

Verloop

09.55 uur. Mevrouw Vos opent de voordeur met haar sleutel en schakelt de beveiliging uit. De woning maakt een verzorgde indruk. Post ligt gesorteerd op de keukentafel. Mevrouw Vos verklaart dat zij sinds het overlijden wekelijks de planten water geeft en de post ophaalt.

10.05 uur. Aanvang inventarisatie, kamer voor kamer, met de gedrukte catalogus Collectie Westerveld (2023) als leidraad. De catalogus telt 38 nummers: 37 schilderijen en tekeningen en één schetsboek.

10.40 uur. De heer Dekker arriveert per taxi vanaf het station.

BIJLAGE BIJ STUK 1 · AFTEKENLIJST INVENTARISATIE 1 APRIL 2025

Nummering en titels volgens de catalogus van 2023. Afgetekend door de taxateur.

nr	maker	titel	techniek	bevinding
1	Anonymus	Drie schapen bij een ven	olie op paneel	aanwezig · eerste aankoop, 1971
2	J. Kortenhoeve	Heide bij Speuld	olie op doek	aanwezig
3	J. Kortenhoeve	Zandverstuiving	olie op doek	aanwezig
4	M. Steenbergh-Lely	Schaapherderin	aquarel	aanwezig
5	W. van Ommeren	Jeneverbessen in de sneeuw	olie op doek	aanwezig
6	Anonymus	De Postweg in de herfst	olie op doek	aanwezig
7	H. Ruysdonk	Studie van een ram	potlood	aanwezig
8	G. Hazelhoff	Avond op de Ginkel	olie op doek	aanwezig
9	G. Hazelhoff	Kudde bij de drinkpoel	olie op doek	aanwezig
10	A. Brouwer	Heideboerderij	aquarel	aanwezig
11	A. Brouwer	Bijenschans	aquarel	aanwezig
12	M. Steenbergh-Lely	Bloeiende heide	olie op karton	aanwezig
13	J. Kortenhoeve	Onweer boven de hei	olie op doek	aanwezig
14	W. van Ommeren	Zandpad naar Speulde	olie op doek	aanwezig
15	H. Ruysdonk	Ochtendnevel	olie op paneel	aanwezig
16	Anonymus	Schaapskooi met berk	olie op doek	aanwezig
17	F. Ploegsma	Herder met twee honden	houtskool	aanwezig
18	F. Ploegsma	Heidebrand	olie op doek	aanwezig
19	E. de Wildt	Vennetje	aquarel	aanwezig
20	E. de Wildt	Wintermiddag	aquarel	aanwezig
21	G. Hazelhoff	Plaggensteker	olie op doek	aanwezig
22	Th. Arendsen	De Hierdense Beek	aquarel	aanwezig · tuinkamer
23	Th. Arendsen	Leuvenumse Bos	aquarel	aanwezig
24	J. Kortenhoeve	Grafheuvel	olie op doek	aanwezig
25	Anonymus	Schapen in de regen	olie op doek	aanwezig
26	M. Steenbergh-Lely	Het hek	olie op karton	aanwezig
27	A. Brouwer	Wolkenlucht	olie op paneel	aanwezig
28	W. van Ommeren	Paarse heide	olie op doek	aanwezig
29	H. Ruysdonk	De kooi in maanlicht	olie op paneel	aanwezig

30	F. Ploegsma	Lammeren	pastel	aanwezig
31	G. Hazelhoff	Najaar bij Ermelo	olie op doek	aanwezig
32	E. de Wildt	Heidebloem	aquarel	aanwezig
33	Th. Arendsen	Het meer bij Horst	aquarel	aanwezig
34	Anonymus	Herder bij avond	olie op doek	aanwezig
35	J. Kortenhoeve	Laatste licht	olie op doek	aanwezig
36	A. Brouwer	Herdershond	potlood	aanwezig
37	H. Ruysdonk	Avond bij de schaapskooi, Ermelo	olie op doek	KOPIE aangetroffen
38	H. Ruysdonk	Schetsboek	potlood, 24 bladen	NIET AANGETROFFEN

Gerrit-Jan Westerveld

P.S. Mijn handtekening staat er wat scheef onder. Dat ligt aan de ogen, niet aan de wil.

STUK 5

Kantoornotities

Uit het dossier, in volgorde van datum

wo 22-01-2025, 10.10 uur (HB). Brief erflater ontvangen. Mevrouw Vos gebeld: dinsdag- en donderdagmiddag schikken het best. Afspraak aan huis gepland op donderdag 27 februari, 14.00 uur. Concept testamentswijziging (art. 2) laten maken door JR.

di 25-02-2025, 09.20 uur (JR). Mevrouw Vos belt. De heer Westerveld is maandagochtend met de ambulance opgenomen. Afspraak van donderdag 27 februari vervalt. Nieuwe afspraak zodra hij weer thuis is.

vr 07-03-2025, 11.35 uur (JR). De heer M. Westerveld meldt het overlijden van zijn oom, gisteren. Vraagt namens de familie of de verdeling snel kan worden opgepakt. Vraagt verder of de verzekeringstaxatie van januari ‘niet gewoon kan worden gebruikt voor de boedel, dat scheelt kosten’. Gewezen op art. 6 van het testament: nieuwe beschrijving door een taxateur. Hij zegt dat hij dat begrijpt.

vr 14-03-2025, 16.05 uur (JR). De heer P. Hoogland belt. Vraagt of ‘iets wat oom mondeling heeft gezegd’ geldig is, zonder dat het in het testament staat. Uitgelegd: een mondelinge toezegging over wat iemand na de dood krijgt, heeft geen gevolg. Een gift tijdens leven, door overhandiging van een roerende zaak, kan wel geldig zijn, maar moet dan wel aannemelijk worden gemaakt. Hij bedankt en zegt erover na te denken.

di 01-04-2025, 13.30 uur (JR). Na de inventarisatie: Bewaking Noord-Veluwe gevraagd alle codes te blokkeren en het logboek uit te draaien. Slotenmaker besteld. Hoogveld Kunstverzekeringen telefonisch op de hoogte gebracht.

wo 02-04-2025, 14.00 uur (JR). Bij het onderzoek van de heer Bosscher in de woning aanwezig geweest; zijn rapport volgt (stuk 11). Kopie daarna verzegeld in een kist, die ten kantore is opgeslagen.

Langs alle vier de randen, waar de sponning had gelegen, zat een grijze band van stof en vuil van ongeveer een centimeter breed. Die heb ik op dinsdagmiddag 14 mei, direct na aankomst in het atelier, droog verwijderd, vóór de opnamen van de volgende dag. Op al mijn opnamen is de rand dus schoon.

Vernis: sterk vergeeld natuurharsvernis. Craquelé stabiel. Drie kleine verfverliezen in de lucht linksboven (B).

4. Behandeling

Woensdag 15 mei: opnamen bij binnenkomst, in normaal en strijklicht. Proefvenster rechtsboven in de lucht (A).

Dinsdag 21 tot en met vrijdag 24 mei: verwijderen van de vergeelde vernis. Het resultaat is opvallend. De lucht is koel en helder geworden, de heide is veel paarser dan u gewend was, en de mantel van de herder (C), die onder de oude vernis donkerbruin oogde, blijkt vermiljoenrood te zijn. Het rood lag er altijd, onder een laag die bruin was geworden.

Daarna: opvullen en retoucheren van de drie verliezen in de lucht met omkeerbare materialen. Onder ultraviolet licht tekenen deze drie retouches zich af als drie donkere vlekjes; zo kan elke latere onderzoeker zien wat van mij is en wat van Ruysdonk. Nieuwe synthetische vernis, dun aangebracht.

5. Inlijsten en terugplaatsen

Nieuwe zwarte lijst, sponning 5 mm, zodat de hele voorstelling met het hondje zichtbaar is. Het doek is in de lijst vastgezet met acht messing veerplaatjes. De achterzijde is afgedekt met een stofkarton, vastgezet met zes messing sleufschroeven, met mijn etiket. Teruggebracht en opgehangen op donderdag 6 juni 2024, aan dezelfde wand in de tuinkamer.

6. Periode en kosten

Het schilderij was in mijn atelier van 14 mei tot en met 6 juni 2024. Nota bijgevoegd.

Met vriendelijke groet,
Lotte Kerkhof